

Favrskov – et godt sted at leve i en foranderlig verden

Plan- og bæredygtighedsstrategi 2040

Marts 2024

Favrskov
Kommune

Ambitioner om en bæredygtig vækst

Byrådet i Favrskov Kommune har med denne plan- og bæredygtighedsstrategi forsøgt at give svar på "Hvordan vi lokalt kan understøtte en robust og bæredygtig udvikling, hvor vi samtidig fastholder det gode liv i Favrskov Kommune". Det kalder vi en bæredygtig vækst.

En bæredygtig vækst betyder, at vi vil arbejde for en vækst, som tager hensyn til vores egen, vores børns og vores børnebørns vilkår og muligheder. Som led heri vil vi arbejde for, at der skabes en bedre balance imellem vores forbrug af arealer og ressourcer, de økonomiske mulige løsninger samt borgernes og virksomhedernes behov. I denne proces vil vi fortsat have øje for at sikre rammerne for det gode liv i dag i Favrskov Kommune.

Byrådet ønsker særligt en dialog med borgere og erhverv om de emner, som vi forudser vil fylde i fremtidens planmæssige arbejde og offentlige debat. Det drejer sig først og fremmest om behovet for udvidelser af eksisterende erhvervsområder samt ønsket om at skabe mulighed for en mere bæredygtig forsyning. Dertil ønsker Byrådet at undersøge potentialerne i at omdanne tre landsbyer til centerbyer og sikre mulighederne for byudvikling de steder, hvor der er et behov.

Erhvervslivet i Favrskov Kommune trives og udvikles takket være produktive og ambitiøse mennesker. Det vil vi i Byrådet understøtte ved at sikre, at der er tilgængelige erhvervsarealer til udvidelse og nybyggeri. Vi tror, at der i fremtiden bliver særligt behov for flere store erhvervsarealer tæt ved det overordnede vejnet.

Byrådet har for nyligt vedtaget Klimaplan 2050, som fastlægger en række tiltag, der påvirker den fysiske planlægning. Et eksempel er behovet for flere vindmølle- og solcelleanlæg i Favrskov. Det er en proces, som Favrskov Kommune har igangsat, og som kræver tid, ressourcer og en god dialog med borgerne i nærområderne.

Vores bolig er væsentlig for opfyldelse af det gode liv. Byrådet vil derfor fortsætte det arbejde, vi for alvor satte i gang med den forrige plan- og bæredygtighedsstrategi, hvor vi samarbejder med private investorer og udviklere om at skabe et mere varieret boligudbud med flere mindre boliger.

I ønskes en god læselyst, og jeg glæder mig til en god dialog om, hvordan vi i fællesskab sikrer en bæredygtig vækst i Favrskov Kommune.

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Lars Storgaard'. The signature is stylized with large, flowing loops.

Lars Storgaard – borgmester

Formål med plan- og bæredygtighedsstrategien

Alle kommuner i Danmark har pligt til at udarbejde en kommuneplanstrategi og en lokal Agenda 21 i løbet af de to første år af hver Byrådsperiode. Denne strategi indeholder begge og kaldes derfor en "Plan- og bæredygtighedsstrategi".

En kommuneplanstrategi skal efter planloven § 23a indeholde følgende:

- Byrådets strategi for hvordan kommunen skal udvikle sig
- En redegørelse for planlægningen siden den sidste kommuneplanrevision
- Oplysninger om, hvilke dele af kommuneplanen som skal revideres

En lokal Agenda 21 skal efter planlovens § 33a indeholde Byrådets strategi for, hvordan kommunen vil bidrage til en bæredygtig udvikling med oplysninger om, hvordan der skal arbejdes helhedsorienteret, tværfagligt og langsigtet, og hvordan befolkningen, virksomheder, organisationer og foreninger vil blive inddraget i arbejdet.

Dette skal ske inden for fem indsatsområder:

- Mindskelse af miljøbelastningen.
- Fremme af en bæredygtig byudvikling og byomdannelse.
- Fremme af biologisk mangfoldighed.
- Inddragelse af befolkningen og erhvervslivet i det lokale Agenda 21-arbejde.
- Fremme af et samspil mellem beslutningerne vedrørende miljømæssige, trafikale, erhvervsmæssige, sociale, sundhedsmæssige, uddannelsesmæssige, kulturelle og økonomiske forhold.

I denne plan- og bæredygtighedsstrategi er lokal Agenda 21 løbende indarbejdet og er særlig tydelig i arbejdet omkring Klimaplan 2050 og Verdensmålene.

Som bilag til strategien ligger en "Plan- og projektredegørelse". Den redegør for den samlede planlægning og udvikling, der er realiseret siden vedtagelsen af Kommuneplan 2021-32.

Fordebat til kommuneplan 2025-36

Denne plan- og bæredygtighedsstrategi udgør Byrådets strategi for kommunens fysiske bæredygtige udvikling. Den fungerer som en fordebat til kommuneplanen og fastlægger retningen for den kommende revision af kommuneplanen. Byrådet vil lave en samlet revision af kommuneplanen.

Miljøvurdering

Favrskov Kommune har vurderet, at der ikke skal udarbejdes en miljøvurdering i tilknytning til denne strategi. Det skyldes, at plan- og bæredygtighedsstrategien i sig selv ikke giver grundlag for at tillade nyt byggeri, anlægsarbejde og lignende.

En verden i forandring

Verden er i forandring. Det påvirker os alle og gør det nødvendigt at nytænke vores tilgang til den fysiske planlægning og udvikling.

Krig i Europa og de deraf internationale spændinger påvirker bl.a. **forsynings sikkerheden** af både varer og energi. En af de afledte effekter er et øget behov for mere lagerplads til de danske virksomheder og ønske om flere og større erhvervsarealer – særligt arealer tæt på det overordnede vejnet.

Energikrise, den teknologiske udvikling og samfundets øgede opmærksomhed på **klimaudfordringerne** understreger behovet for og ønsket om at planlægge for et mere bæredygtigt energisystem med endnu flere vedvarende energianlæg.

En væsentlig effekt af det ændrede klima er de **øgede mængder af vand**, som vi allerede nu oplever, og som vi må forvente at opleve oftere i fremtiden. Dette kræver nye løsninger og en planlægning af arealerne, der giver plads til håndtering af vandet.

Den generelle samfundsudvikling har ikke kun skabt vækst og velstand. Årtiers brug af **kemiske stoffer** kan spores flere steder både i jord og grundvand. PFAS er det seneste eksempel. I nogle tilfælde ved vi, hvordan vi skal håndtere de uønskede stoffer, i andre situationer har vi endnu ikke fundet løsningerne.

Internationalt, nationalt og lokalt opleves en generel nedgang i **biodiversiteten**. Skal denne tendens bremses, og måske endda vendes, så kræver det et tæt samarbejde med borgere, landbrug og virksomheder. Ligeledes kræver det tid, ressourcer og arealer.

Usikkerhederne i samfundet har i de sidste års tid resulteret i, at væksten i boligudbygningen i Østjylland er aftagende. Dette til trods vurderes det, at der i Favrskov Kommune stadig er behov for nye arealer til **boligudbygning**, tilpasset befolkningens fremtidige alderssammensætning og familieforhold.

Med byudvikling følger behovet for infrastrukturanlæg, der fremmer borgernes mobilitet samt adgang til relevante **servicefunktioner**, der understøtter det gode liv.

Indsatser til at imødekomme og løse ovenstående udfordringer kræver arealer. Da arealer er en knap ressource, skal vi tænke i **synergier**, så de samme arealer kan rumme løsninger på flere udfordringer.

Byrådet i Favrskov Kommune insisterer på at være med til at løse de udfordringer, vi som samfund står overfor. Vi skal hele tiden arbejde for bæredygtige løsninger, der tager bedre hensyn til flere af ovenstående udfordringer.

I denne plan- og bæredygtighedsstrategi vælger vi at fokusere på seks vigtige temaer for den fysiske planlægning og udvikling. Afsnittene vurderes op imod de fem verdensmål, som Byrådet har særligt fokus på ved planlægningen af den fysiske udvikling.

Forbindelse mellem verdensmål og afsnit i Plan- og bæredygtighedsstrategi 2040					
1. Bolig og byudvikling	2. Erhverv og handel	3. Bæredygtig forsyning	4. Miljøvenlig mobilitet	5. Natur og vand	6. Servicefunktioner
	  	 		 	

Bolig- og byudvikling

6

7

11

13

15

Byrådet vil:

- sikre at bymønstret med hovedbyer, centerbyer og landsbyer understøtter en bæredygtig udvikling, hvor der er balance imellem anvendte arealer og ressourcer, den økonomiske udvikling og borgernes behov.
- bidrage til at fremtidens boligområder bliver bygget på et bæredygtigt grundlag. Områderne skal være robuste overfor fremtidens klima og have fokus på livskvalitet, tryghed, nem adgang til servicefunktioner, natur og muligheden for fysisk aktivitet.
- understøtte et mere varieret udbud af boliger ved at planlægge for flere mindre boliger.
- fastholde fokus på fortætning i byerne – særligt centralt i Hadsten, Hinnerup, Hammel og Ulstrup.
- arbejde for byfornyelse og byomdannelse – særligt i de ældre parcelhuskvarterer samt i nedslidte og centralt beliggende områder med erhverv.

Bæredygtig byudvikling

Byrådet ønsker at byudvikle bæredygtigt. Der skal være balance imellem anvendte arealer og ressourcer, den økonomiske udvikling og borgernes behov. Det betyder, at det skal tilstræbes, at der etableres netop det antal boliger, der er behov for, der hvor behovet er. Favrskov Kommune kan tilbyde attraktive parcelhusgrunde samt storparceller til etage- og tæt-lavt byggeri, men kommunen har lovgivningsmæssigt ikke mulighed for selv at bygge boliger. Byrådet ønsker derfor et tæt samarbejde med private investorer og udviklere.

Den generelle befolkningsudvikling betyder, at vi får flere ældre og færre beboere pr. bolig. Etablering af flere mindre boliger vil understøtte en boligrotation, hvor ældre flytter til mindre boliger og frigiver de større boliger i eksisterende boligområder til børnefamilier. Dette bidrager til en bæredygtig boligudvikling, hvor der kun bygges de boliger, der er nødvendige og hvor eksisterende boligmasse udnyttes optimalt.

Fra landsby til centerby

Potentialerne i landsbyerne skal styrkes og tydeliggøres for at fastholde landsbyerne som attraktive bosætningsmuligheder udenfor byerne. En landsby må have en begrænset vækst, men hvis den ændrer status fra landsby til centerby, er der mulighed for en større byudvikling. Flere boliger kan tiltrække flere borgere og derved bidrage til et løbende generationsskifte i byerne.

Byrådet ønsker at undersøge hvor vidt det vil være hensigtsmæssigt at omdanne de tre landsbyer Selling, Farre og Grundfør til centerbyer.

Selling er den største landsby i Favrskov Kommune med ca. 650 indbyggere. Byen består af en mindre landsbykerne, et stort typisk 70'er parcelhuskvarter og enkelte storparceller. Der er flere dagplejere og et velfungerende børnehus til pasning af børn mellem 0-6 år. Selling ligger mellem E45 tilslutningsanlæg og Hadsten by og har et godt stisystem til Hadsten. En byudvikling kan ske mod nord og skal ses i sammenhæng med overvejelserne om skovrejsning i området mellem Hadsten, Hadbjerg og Selling, samt erhvervsudviklingen af Hadbjerg – se mere i afsnit "Erhverv og handel".

Syd for Hammel ligger landsbyen **Farre** med ca. 310 indbyggere. Farre har oplevet en befolkningstilvækst i de senere år. Med nærheden til Hammel og etableringen af en ny Rute 26 forventes Farre fortsat at være et attraktivt bosætningsområde. I byen er der et forsamlingshus og en integreret institution til pasning af børn mellem 0-6 år. Byrådet vurderer, at der kan ske en udbygning af byen både mod vest og øst, sidstnævnte på arealerne ud mod Skanderborgvej.

Grundfør ligger tæt på Hinnerup med gode trafikale forbindelser for både bil og cykel til Hinnerup og Søften. Favrskov Kommune modtager jævnligt ønsker om ny byudvikling i landsbyen. Der bor ca. 410 indbyggere i byen, som er kendetegnet ved et stærkt fællesskab omkring forsamlingshus og medborgerhus. Landsbyen er udviklet som en karakteristisk stjerneudstyknings, som tydeligt ses af kort og til dels i landskabet og byens udvikling. Byrådet vil undersøge, om det er muligt at byudvikle Grundfør mod nord og øst.

Landsbyerne Selling, Farre og Grundfør og deres eksisterende landsbyafgrænsning i Kommuneplan 2021-32.

Favrskov Kommunes bymønstre

I Favrskov Kommune er Hadsten, Hinnerup, Hammel og Ulstrup hovedbyer. Søften, Thorsø, Laurbjerg, Foldby-Norring, Voldum, Hadbjerg og Lading er centerbyer.

Herudover er der 35 landsbyer som er udpeget i kommuneplanen med en særlig afgrænsning. Blandt disse 35 er Selling, Farre og Grundfør.

Flere mindre boliger i midtbyerne i hovedbyerne

Fortætning i midtbyerne vil understøtte livet i byerne, den lokale detailhandel og service samt den kollektive trafik. Fortætning kan bidrage til at skabe mere attraktive boliger til ældre og mindre familier – boliger med nem adgang til opfyldelse af dagligdagens behov og transportmuligheder.

I Hadsten og Hinnerup har Byrådet arbejdet med fortætning i forbindelse med vedtagelse af [Hadsten midtbyplan](#) og [Hinnerup midtbyplan](#). I midtbyplanerne arbejdes der med tættere og højere byggeri på udvalgte steder centralt i byerne.

Byrådet ønsker at understøtte denne udvikling ved at fremme planlægningen for flere fortætningsprojekter i midtbyerne. I Hinnerup er der bl.a. gode muligheder for byudvikling og fortætning i den sydlige del af midtbyen.

Flere steder i Hammel ejer Favrskov Kommune arealer med mulighed for flere mindre boliger. Fx i **Dommerparken** og på arealerne med de tidligere plejecentre **Elmehøj og Skaghøj**, hvor der er mulighed for etablering af etageboliger og tæt-lave boliger.

Byfornyelse og byomdannelse

I **Hammel** midtby har Dommerparken i en årrække været det store byomdannelsesområde. Der er andre steder centralt i byen, hvor erhverv kunne omdannes til boliger. På Ny Tilemannsvej i Hammel ligger en autoforhandler og -værksted, hvor ejerne ønsker at arealerne omdannes til etageboliger. Området ligger lige nord for Inside og Byrådet ønsker, at mulighederne for en byomdannelse skal ses i sammenhæng med planlægning for hele området omkring InSide. Generelt skal nye boligområder i Hammel vurderes ift. de samlede muligheder og ønsker til byudvikling og byomdannelse, der findes for byen.

Ønske om etablering af etageboliger i Hammel.

Centralt i **Ulstrup** vil der i de kommende år være mulighed for at opføre varierede boligtyper på et tidligere erhvervsareal. I forlængelse heraf ønsker Byrådet at se nærmere på midtbyen og arealerne imellem midtbyen og det nye boligområde.

Mulighed for en samlet planlægning af området i Ulstrup midtby ved Hovedgaden.

I **Thorsø** er der to steder, hvor der er muligheder for byomdannelse: det tidligere hotel og den gamle slagterigrund.

Det tidligere hotel ligger centralt i Thorsø ved byens torv. Boliger på denne placering vil have en god adgang til butikker, offentlig og privat service samt kollektiv trafik. På den baggrund vil det være et attraktivt sted at etablere mindre moderne boliger i Thorsø.

Det tidligere hotel og slagterigrund i Thorsø.

Det tidligere slagteri ligger ved Højgårdsvej i Thorsø. Grunden ligger i kanten af byen men med kort afstand til Torvet og den kollektive trafik. Byrådet ser gode muligheder for at igangsætte en byudvikling i den sydlige del af Thorsø ved at omdanne området til moderne boliger i varierede størrelser.

Foldby-Norring er en by i vækst. Helhedsplanen for Foldby-Norring, der blev vedtaget i november 2019, giver flere muligheder for, hvordan byen kan udvikles. Den kommende udvikling bør ses i sammenhæng med placering af en ny skole og daginstitution.

Kort over mulig udvikling af skole og børneunivers.

Varieret boligudbud på nye arealer

Planlægning af nye byudviklingsområder har en stor indflydelse på den fremtidige fordeling af boligtyper. Der skal så vidt muligt planlægges for et varieret boligudbud i alle nye byområder. Dette skal selvfølgelig afstemmes med områdets omgivelser og nærhed til midtbyen samt efterspørgslen på boligtyper og boligstørrelser.

I de nye byudviklingsområder planlægges der typisk for en blanding af parcelhusgrunde med grupper af tæt-lave boliger i form af rækkehuse, klyngehuse, dobbelthuse og lignende. Enkelte steder kan det være hensigtsmæssigt at planlægge for etageboliger.

I centerbyen **Voldum** har Byrådet i samarbejde med lokalrådene netop igangsat en helhedsplanlægning. Der planlægges ligeledes for en helhedsplanlægning for **Lading**. I processen med helhedsplanerne skal det bl.a. undersøges, hvordan byerne kan udvikles på den bedste måde samt hvilke typer og størrelser af boliger, der forventes at være behov for i fremtiden.

Nord for Laurbjerg har en privat lodsejer taget initiativ til en større byudvikling. Byrådet ønsker at understøtte initiativet. Der skal være et varieret udbud af boliger med parcelhuse, dobbelt-, række- og klyngehuse med forskellige boligstørrelser. En udvikling af Laurbjerg vil understøtte de kommunale institutioner og en eventuel fremtidig mulighed for et trinbræt i byen.

I området mellem **Hadsten, Hadbjerg og Selling** er der planlagt for skovrejsning, bolig- og erhvervsudvikling mm. Byrådet ønsker, at alle arealinteresserne afvejes i en samlet strukturplan for hele området. I strukturplanen skal der arbejdes for en blandet boligsammensætning til både parcelhuse, tæt-lave boliger og eventuelt enkelte etagebyggerier.

I det sydlige **Hadsten** vil Byrådet undersøge om planlægningen for den resterende del af Ginneruplund skal tilpasses, da der ikke længere planlægges for en letbane i området.

Ejers udkast til en udbygningsplan for Laurbjerg nord. Området er samlet set 19,7 ha og på udbygningsplanen er der placeret ca. 163 boliger.

Favrskov Kommune har for nyligt arbejdet med strukturplaner for store arealer i **Hinnerup Nord** og der er igangsat planlægning for et område i **Søften Nord**. Strukturplaner er byrådets mulighed for at undersøge og konkretisere byggemulighederne i et større område, før den formelle planproces igangsættes. Der fastlægges typisk en overordnet struktur for veje, stier og grønne områder, principper for områdets regn- og spildevandshåndtering samt principper for naturmæssige og rekreative sammenhænge.

Velkomsten til borgermødet om strukturplanen for Hinnerup Nord.

Strukturplanen for **Hinnerup Nord** er afgrænset af Skanderborgvej og Haldum mod vest, Sandby mod nord, Haar og Lilleådal mod øst, og Hinnerup by mod syd. Områdets afgrænsning mod Lilleådal følger i hovedtræk den øvre rand af Lilleådal og de mindre erosionsdale.

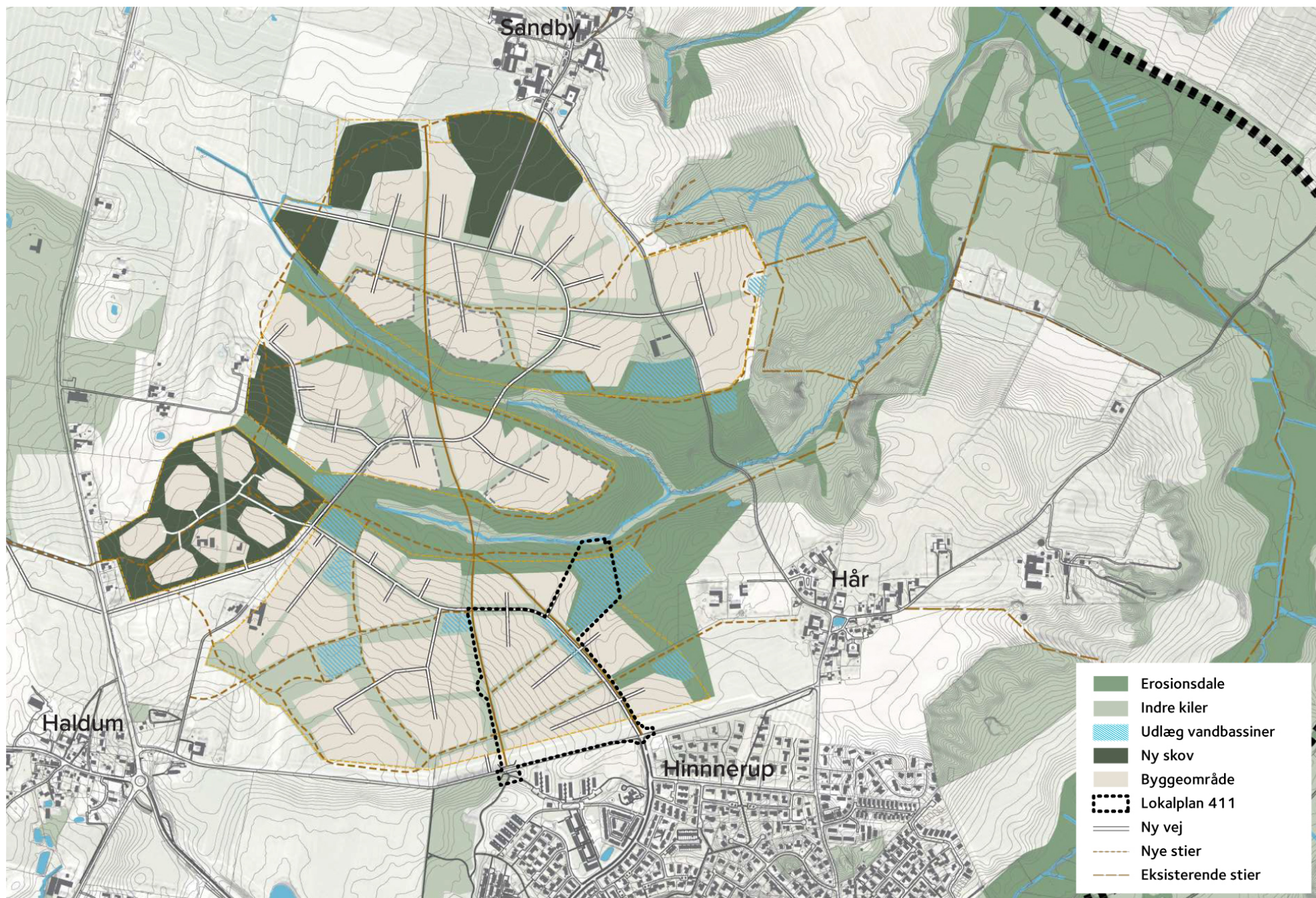
Afgrænsning og udformning sker i høj grad under hensyntagen til landskabet, men også til ønsket om afstand til landsbyerne Sandby, Haar og Haldum. Endvidere har diverse bindinger og respektafstande en væsentlig indflydelse på udformningen.

I processen omkring strukturplanen for Hinnerup Nord er der særligt blevet arbejdet med fire emner:

- Grøn struktur og rekreative forbindelser
- Vandhåndtering
- Fortætning
- Infrastruktur og trafik

Den videre planlægning og løbende byggemodning af byområderne vil starte fra Hinnerup og mod nord. Byrådet kan tilpasse hastigheden af byudviklingen efter mulighederne for at tilbyde tilstrækkeligt med offentlige servicetilbud såsom dagtilbud i området.

I strukturplanen er der sikret arealer til fremtidige offentlige servicetilbud og mulighed for placering af en dagligvarebutik. Med strukturplanen for Hinnerup nord forventer Byrådet, at der vil være byudviklingsmuligheder i Hinnerup mange år frem i tiden.

Erhverv og handel

6

7

11

13

15

Byrådet vil:

- udvikle attraktive erhvervsområder og generelt skabe gode vilkår for udvikling og vækst for virksomheder i forskellige størrelser
- sikre velbeliggende arealer og udviklingsmuligheder for eksisterende og nye virksomheder i Favrskov Kommune, særligt med fokus på de større lagervirksomheder
- ved planlægning af nye erhvervsarealer undersøge muligheder for synergier, fx ift. etablering af vedvarende energianlæg, håndtering af regnvand og øget biodiversitet
- arbejde for, at bymidterne – særligt i hovedbyerne – opleves som dynamiske og attraktive centre med handel, service, kultur og byliv.

Attraktive erhvervs- og handelsarealer

Variation i de lokale arbejdspladser og et attraktivt handelsliv er med til at skabe attraktive bosætningsbyer. Virksomheder og handel kan bidrage til at give lokalområderne identitet og sammenhold, mens en kort afstand mellem boliger, handel og arbejdspladser kan mindske transportbehov og hermed skabe mindre CO₂-udledning.

Favrskov Kommune har et varieret udbud af erhvervsarealer i hele kommunen og vil gerne bidrage til at fremtidssikre udbuddet til det øgede behov for lagerkapacitet tæt på det overordnede vejnet. Som led heri vil Byrådet arbejde videre med udviklingspotentialerne ved erhvervsområderne i Søften, Hammel og Hadbjerg.

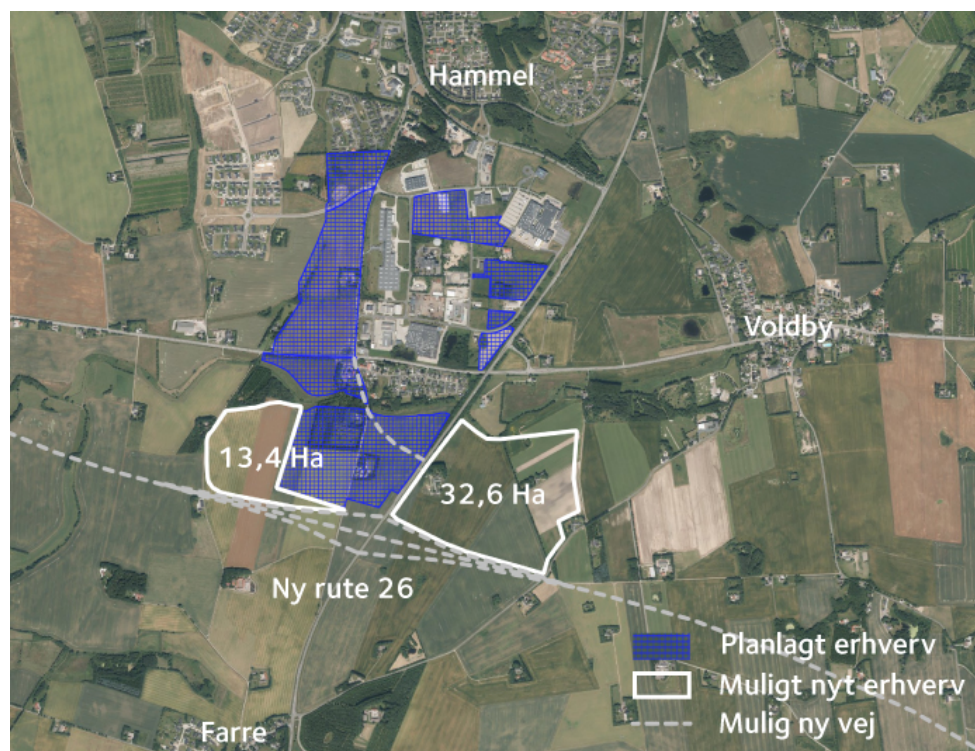
Nye erhvervsarealer ved det overordnede vejnet

Favrskov Kommune har i de senere år oplevet en større efterspørgsel efter nye erhvervsarealer. Behovet for mere lagerplads skyldes formentlig den globale situation, hvor forsyningssikkerheden er blevet mindre samtidig med, at handlen på internettet er øget markant. I fremtiden forventes et øget krav til mere bæredygtige transportformer ved leverancer i de større byer heriblandt Aarhus. Dette vil øge behovet for flere og større ompakningslagre tæt på Aarhus. Byrådet ønsker at imødekomme behovene for nye erhvervsarealer, særligt de steder der ligger tæt på det overordnede vejnet: E45 og Rute 26.

Efterspørgslen efter erhvervsarealer er størst i **Søften Erhverv**. Det gælder både ift. de eksisterende virksomheders behov for at udvide, men der er også jævnligt interesse fra nye virksomheder. Søften Erhverv ligger tæt på E45 og Aarhus, og med god mulighed for at benytte offentlig transport. Det skal være muligt for virksomheder i forskellige størrelser at etablere sig, men grundet det store opland af borgere i den erhvervsaktive alder, den gode tilgængelighed og de begrænsede udvidelsesmuligheder er området særlig relevant for arbejdskraftsintensive virksomheder. Byrådet vil sikre en samlet planlægning for de sidste mulige arealer mod E45 og nord for det eksisterende erhvervsområde.

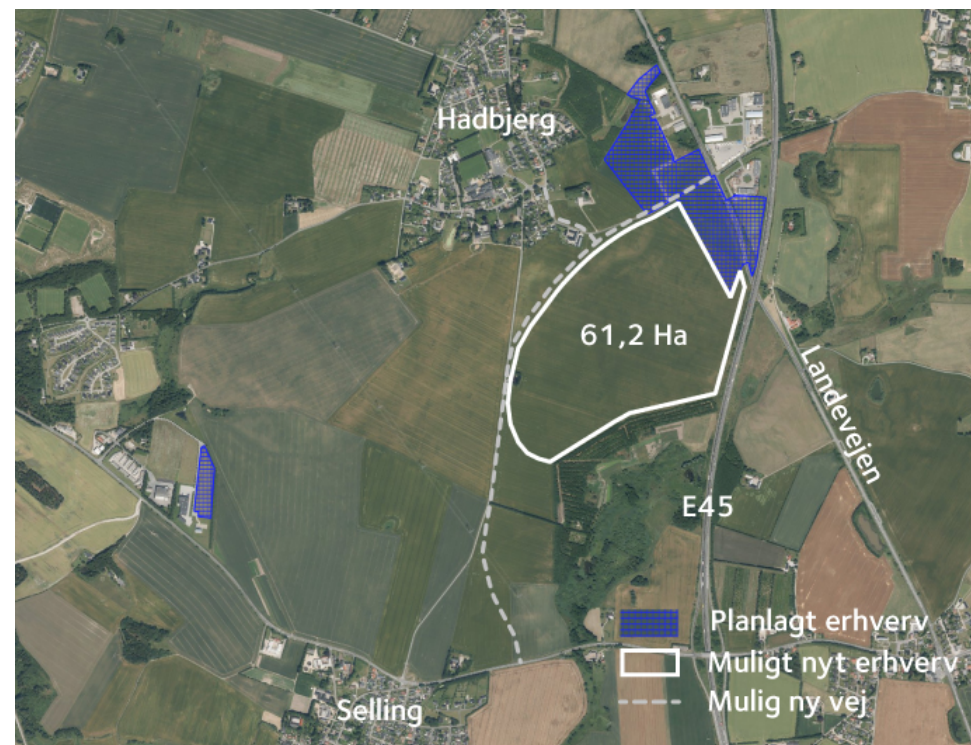
Erhvervsområderne i Hammel og Hadsbjerg ligger ligeledes nær det overordnede vejnet. Byrådet vil arbejde for, at arealerne de to steder vil blive særlig attraktive for virksomheder med behov for stor lagerkapacitet.

De primære **erhvervsarealer i Hammel** ligger i den sydlige del af byen tæt ved den nuværende Rute 26 og Skanderborgvej. Det skal undersøges, hvordan erhvervsområdet kan udvides mod syd, så der skabes en naturlig kontakt til den fremtidige nye Rute 26. Ved udvidelse af erhvervsområdet er der et særligt potentiale for placering af pladskrævende, lagerførende og trafiktunge virksomheder.

Muligt udviklingsområde til erhverv syd for Hammel op mod en den nye Rute 26. Den østlige del planlægges på længere sigt.

Byrådet vil arbejde for at **erhvervsområdet i Hadsbjerg** udvides mod syd, så der bliver plads til flere pladskrævende virksomheder, fx produktions- og lagerførende virksomheder som datacentre. I den sammenhæng skal det bl.a. undersøges, hvordan adgangen til E45 tilslutningsanlæg ved Ødum kan optimeres, så der skabes et endnu mere attraktivt område for placering af virksomheder med behov for nærhed til det overordnede vejnet. Udviklingen skal ses i sammenhæng med den generelle udvikling af området mellem Selling og Hadsbjerg.

Muligt udviklingsområde til erhverv ved Hadsbjerg, med stiplede markering af en fremtidig vejbetjening.

Flere anvendelser på de samme arealer

Etablering af nye erhvervsområder til arealkrævende virksomheder øger behovet for, at der tænkes i synergier, så arealerne kan løse flere formål og derved skabe en merværdi for området. Dette skal indtænkes i planlægningen. Det er fx oplagt at benytte de store tagflader på lagerhallerne til at producere vedvarende energi ved at etablere solcelleanlæg.

En anden mulighed opstår ved behovet for håndtering af regnvandet. Ved de store erhvervsbyggerier er der typisk store befæstede og bebyggede arealer. Det betyder, at der skal være arealer til anlæg, der kan håndtere de større mængder af regnvand. Sådanne vandhåndteringsanlæg kan udformes på forskellig vis, og ved at tænke biodiversitet med ind i anlægget fra start kan der skabes en merværdi.

Nytænkning for planlagte erhvervsområder

Udvikling kræver udpegning af nye erhvervsarealer i kommuneplanen, men det skal også undersøges, om der er behov for nytænkning af allerede planlagte erhvervsområder eller områder med erhvervsbebyggelse. I nogle tilfælde vil det være hensigtsmæssigt at omdanne gamle erhvervsarealer centralt i byerne til mindre tungt erhverv såsom kontor- og serviceerhverv eller til boligformål.

Andre steder i kommunen er der behov for at revurdere planlægningen bl.a. ift. afstand til boliger, grundvandsbeskyttelse og tilgængeligheden til det overordnede vejnet. Dette er bl.a. gældende i **Lading**, hvor det bør vurderes, om der fortsat skal være udlagt et erhvervsområde.

Attraktivt handelsliv i byerne

Byrådet vil undersøge, hvordan Favrskov Kommune bedre kan understøtte et attraktivt handelsliv i de største byer og bidrage til at sikre borgerne adgang til gode dagligvare- og udvalgswarebutikker fordelt i kommunen. Vilklarene for butiksdriřt ændres løbende på grund af e-handel, nye butikstyper, den økonomiske situation og ændrede indkøbsvaner.

I **Hinnerup** og **Hadsten** skal det undersøges, om der er behov for at udvide de eksisterende bymidter til detailhandel. Bymidterne skal fastholdes kompakte for at understøtte det eksisterende byliv, men Byrådet ønsker samtidig, at der skal være plads til, at nye butikker kan etablere sig.

I forbindelse med den centrale byudvikling der er igangsat i **Ulstrup**, skal det undersøges, om en udvidelse af bymidten mod øst kan understøtte byudviklingen.

Butikker på Søndergade i Hadsten.

Bæredygtig forsyning

6

7

11

13

15

Byrådet vil:

- arbejde for, at Favrskov Kommune som geografisk område er selvforsynende med grøn strøm fra vedvarende energi i 2030 bl.a. ved at fremme produktionen og udnyttelsen af vedvarende energianlæg
- arbejde for, at fjernvarme dækker en større andel af varmebehovet i kommunens byer samt at naturgas og olie til opvarmning udfases
- arbejde for, at Favrskov Kommune skal være modstandsdygtig overfor klimaforandringer bl.a. ved at skabe robuste helhedsløsninger, hvor regnvand bidrager til attraktive byrum og rekreative værdier
- understøtte, at der er en sikker og robust vandforsyning, så alle forbrugere kan modtage drikkevand af høj kvalitet og have en stabil vandforsyning også ved længerevarende tørke.

Fremtidens forsyning

En velfungerende forsyningsstruktur er vigtig for at opretholde det gode liv. Med Byrådets vedtagelse i 2022 af Klimaplan 2050 blev der sat fokus på, at fremtidens forsyning skal være bæredygtig. Byrådet vil arbejde for mere vedvarende energi og vil planlægge, så byområder er modstandsdygtige overfor klimaforandringer.

Det kræver omtanke at planlægge bæredygtigt både i nærmiljøet og hvor de store energianlæg skal placeres. Fx vil det øgede behov for opladning af flere elbiler ved de private boliger skabe et behov for flere lokale transformerstationer i boligområderne, og brugen af varmepumper kan skabe lokale støjgener.

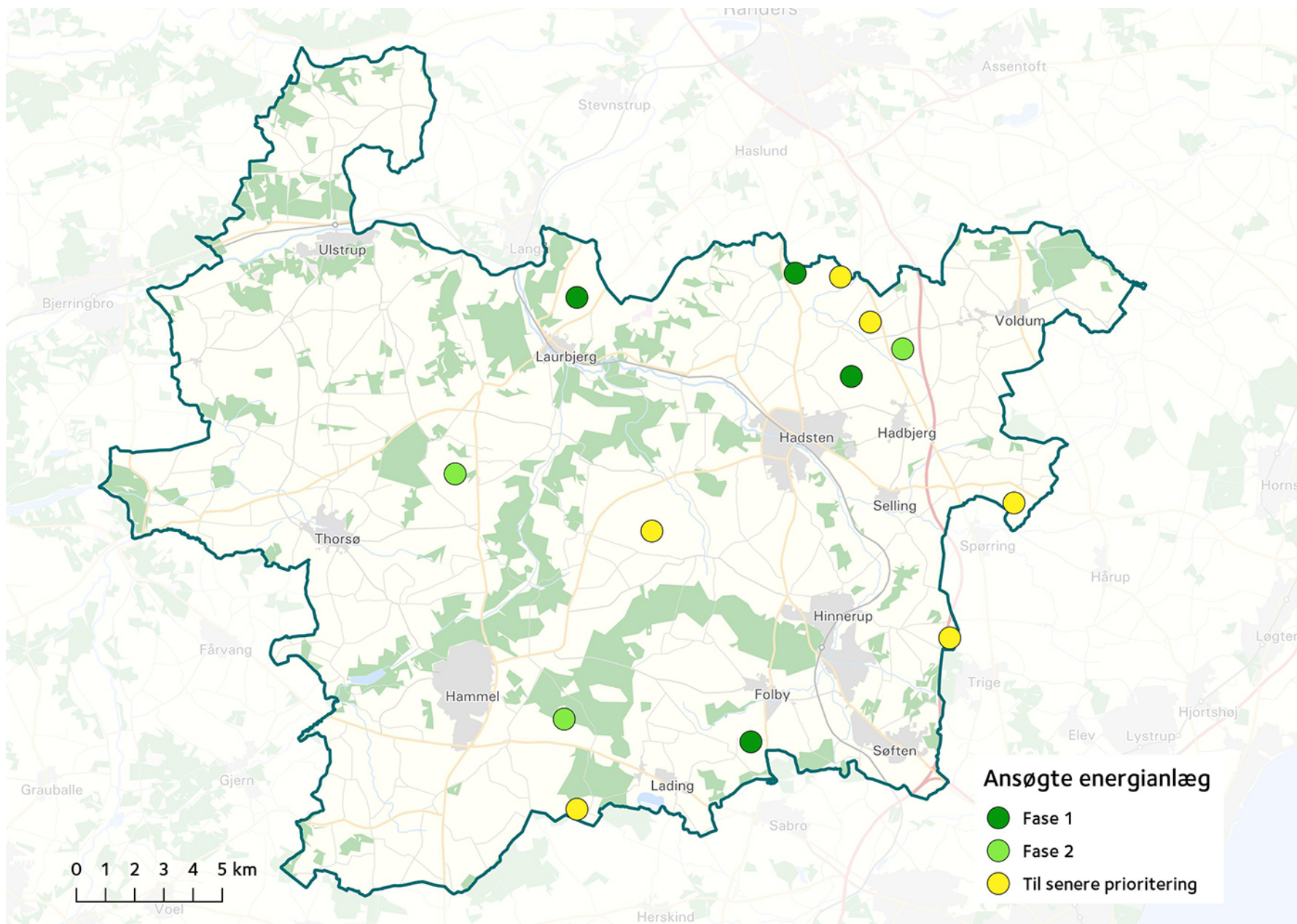
Vedvarende energianlæg

Favrskov Kommune arbejder løbende på at skabe muligheder for produktion af mere vedvarende energi, fx fra biogas, solceller og vindmøller. Senest er der planlagt og etableret et ca. 55 ha stort solcelleanlæg ved Voldby. Aktuelt arbejdes med en række projektforslag i prioriteret rækkefølge.

Byrådet vil undersøge, om det er hensigtsmæssigt at lave en systematisk gennemgang af kommunen, ift. om der skal udpeges områder i kommuneplanen, hvor der ikke ønskes etableret større solcelleanlæg (negativ udpegning). Byrådet ser desuden med stor interesse på den hastige udvikling af nye teknologier til sikring af bæredygtig energiforsyning, herunder brug af biogas som baggrund for power-to-X-anlæg.

Byrådet har fokus på at prioritere og igangsætte nye vedvarende energiprojekter. De projekter, der skaber merværdi på arealerne, prioriteres først. Merværdi kan fx være, at der samtidig med etablering af et solcelleanlæg også sker beskyttelse af grundvandet, skabes muligheder for en højere biodiversitet eller gives rekreative adgange for borgere.

Ved planlægning af nye vedvarende energiprojekter lægger Byrådet vægt på, at udviklerne skaber en lokal forankring af deres projekter. Her kan tildeling af midler fra "Grøn pulje" til lokale projekter være et stærkt virkemiddel til at skabe en lokal opbakning til projekterne. Det samme kan udbud af ejerandele.

Flere bæredygtige energifællesskaber

Byrådet vil understøtte bæredygtige energifællesskaber. Det kan være alt fra det lille fællesskab i en landsby til større fællesskaber, hvor virksomheder med stor energiproduktion og -forbrug lokalt kan supplere hinanden.

Der er steder, hvor det økonomisk ikke vil være hensigtsmæssigt at forsyne borgerne med fjernvarme. Favrskov Kommune vil i samarbejde med borgere og forsyningsselskaber undersøge mulighederne for at etablere **lokale borgerdrevne energifællesskaber**, fx ved at etablere store varmepumper, der kan levere energi til hele eller dele af en by.

Lokale forsyningsselskaber skal understøttes i deres løbende udvikling for at gøre deres produktion endnu mere bæredygtig. Det kan fx ske ved at planlægge for mindre vedvarende energianlæg såsom solcelleanlæg, der kan integreres i selskabernes egen produktion.

Byrådet er samtidig indstillet på at understøtte initiativer fra **private virksomheder**. Det kan være ønsker om etablering af vedvarende energianlæg i tilknytning til virksomhederne eller ønsket om planlægning for virksomhedsklynger, hvor der naturligt vil være en udveksling af varer og energi imellem virksomhederne.

Udvikling af kollektiv varmeforsyning

Byrådet vil arbejde for udbredelsen af en effektiv fjernvarmeforsyning baseret på CO₂-neutrale brændsler. Som led heri understøttes **fjernvarmeværkerne i at udvide** samt i at **producere energien så bæredygtigt som muligt**.

Dette indebærer fx indledende dialogmøder og økonomisk støtte til udarbejdelse af projektforslag til konvertering fra naturgas til fjernvarme, etablering af transmissionsledninger imellem værker samt gennemførelse af undersøgelser for, hvordan overskudsvarme fra meget energiproducerende erhverv kan udnyttes bedre.

Håndtering af spildevand og regnvand

Favrskov Kommune har igangsat udarbejdelsen af en ny klimatilpasningsplan. Den igangværende kortlægning tyder på at der skal håndteres endnu større mængder regnvand i fremtiden, og at flere områder må forventes at blive oversvømmet med jævne mellemrum.

Projektet i Lilleåparken i Hadsten er et eksempel, hvor Favrskov Kommune i forbindelse med kloakseparering af Hadsten skal finde plads til nye regnvandsbassiner. Der arbejdes for at udforme projektet, så der skabes en merværdi i form af øget mulighed for rekreation og en øget biodiversitet.

Favrskov Kommune har i en årrække udarbejdet vandhåndteringsplaner i forbindelse med byudvikling på nye arealer. Formålet med planerne er at sandsynliggøre områdets kapacitet til at håndtere fremtidens regnmængder. Der må ikke ske en ændret påvirkning af omkringliggende arealer eller øget risiko for oversvømmelse.

Byrådet vil fortsat udarbejde vandhåndteringsplaner, men ønsker at der i fremtiden sættes endnu mere fokus på at skabe merværdier på de arealer, der håndterer regnvandet, så der ligeledes gives mulighed for rekreative adgange og en øget biodiversitet.

Foto taget i regnvejr af de nyanlagte regnvandsbassiner på Bjergegårdsvej i Hinnerup. Et boligområde, hvor regnvandet primært håndteres på overfladen ved åbne grøfter og vandrender.

Rent drikkevand til alle

Byrådet ønsker, at der skal være en sikker og robust vandforsyning i Favrskov Kommune. Alle borgere skal kunne modtage drikkevand af høj kvalitet og alle skal være sikret stabil vandforsyning, også i tørkeperioder.

Favrskov Kommune vil i nærmeste fremtid undersøge om der ved **fremtidige tørkeperioder** potentielt kunne opstå problemer med vandforsyningen i dele af kommunen.

Med Favrskov Kommunes Vandforsyningsplan 2020-30 og Indsatsplan Favrskov fra 2022 har Byrådet beskrevet principper og rammer for fremtidige indsatser for at sikre rent drikkevand i fremtiden. Indsatsplanen udmøntes i en handleplan for hvert vandforsyningsområde. Arbejdet med de mange handleplaner er igangsat og vil løbe over en årrække. **Handleplanerne** skal udpege arealer, hvor indsatserne skal gennemføres. Det kan fx være aftaler om ophør af erhvervsmæssig pesticidbrug indenfor BNBO (Boringsnære beskyttelsesområder) eller ved skovrejsning på arealerne indenfor indvindingsoplandene.

Realisering af indsatserne i handleplanerne kræver i de fleste tilfælde et **tæt samarbejde** mellem Favrskov Kommune, vandværker og lodsejere.

Miljøvenlig mobilitet

6

7

11

13

15

Byrådet vil:

- styrke mobiliteten ved fortsat at sikre et velfungerende og trafiksikkert overordnet vejnet med gode forbindelser til de større byer i den østjyske byregion
- arbejde for bedre omstigningsmuligheder mellem forskellige transportformer i vigtige trafikknudepunkter
- fremme mere miljøvenlig transport såsom cyklisme og gang samt fremme anvendelsen af el og andre ikke-fossile drivmidler til transport
- arbejde for, at fælles og kollektive transportformer er et reelt alternativ til individuel transport for derved at mindske trafikens miljøgener
- øge trafiksikkerheden – særligt med fokus på sikre skoleveje – og mindske antallet af alvorlige uheld.

Fremtidens mobilitet

Mobilitet er vigtigt for det gode liv. Tiden, der bruges på transport, er væsentlig, når hverdagen skal hænge sammen. Derfor har transporttiden stor betydning, når den enkelte vælger bolig, uddannelsessted og job. Mobilitet er også afgørende for de fleste virksomheder. De er typisk afhængige af effektiv logistik samt muligheden for at skaffe kvalificeret arbejdskraft.

Byrådet vil arbejde for at øge mobiliteten for borgere og virksomheder og samtidig understøtte den mere miljøvenlige transport. Miljøvenlig transport kan ske på mange måder. Gang og cykling er optimale løsninger. Herudover vil Byrådet understøtte kollektiv trafik, samkørsel, delebiler og individuelle transportformer på ikke fossile brændstoffer bl.a. ved at understøtte etableringen af ladestandere.

Fælles transportløsninger

Kollektiv transport og samkørsel kan potentielt fremmes ved at etablere attraktive opsamlings- eller omstigningssteder eller ved at understøtte digitale løsninger, der fremmer samkørslen.

Opsamlings- og stoppesteder bør etableres ved vigtige trafikknudepunkter. I større knudepunkter, hvor der er potentiale for flere brugere, bør det undersøges, om det vil være hensigtsmæssigt at etablere anlæg, der giver læ og lys samt ladestandere til elbiler.

Større knudepunkter kunne være tæt ved tilslutningsanlægget til E45 eller ved større vejkryds i byerne langs det overordnede vejnet, fx Rute 26. En mulighed er også at etablere mindre trafikknudepunkter i landsbyer og bydele med stor pendling. Byrådet vil understøtte arbejdet med knudepunkter de steder, hvor det er hensigtsmæssigt.

Fra Aarhus gennem byerne Søften, Hinnerup, Hadsten, Laurbjerg og Ulstrup går jernbanen. I Favrskov Kommune er der standsning i Hinnerup, Hadsten og Ulstrup. Byrådet vil, så vidt det er muligt, understøtte, at der etableres **standsningssteder i Laurbjerg og Søften** for at styrke den kollektive trafikbetjening af byerne.

Attraktive cykelstier

Byrådet ønsker at arbejde for mere cyklisme igennem etablering af nye cykelstier og udlån af elcykler. I budgetlægningen prioriterer Byrådet løbende etableringen af nye cykelstier. Senest er der etableret en ny cykelsti imellem Hadsten og Hadbjerg langs Bavnehøjvej.

Når vi byudvikler inddrager vi overvejelser om at skabe en god infrastruktur, herunder at etablere nye stier. Det er vigtigt at stier i nye byområder ses i sammenhæng med områdernes øvrige stisystemer.

Favrskov Kommune indgår ligeledes i supercykelstisamarbejdet for de østjyske kommuner. Her er formålet at sandsynliggøre, hvor der kan være potentialer til at etablere supercykelstier i forhold til at fremme cykelpendling. Byrådet vil sammenholde og vurdere resultatet i forhold til Byrådets løbende prioritering af anlæg af nye cykelstier.

Afhjælpning af trængsel på statslige og kommunale veje

Favrskov Kommune ligger centralt i det østjyske område og har en stor pendling til og fra nabokommunerne. Mange borgere og virksomheder i Favrskov Kommune er afhængige af en god tilgængelighed og fremkommelighed i deres hverdag. Her spiller det statslige vejnet med E45 og Rute 26 en væsentlig rolle.

Tilslutningsanlægget på E45 ved Aarhus Nord skal ombygges som led i etablering af seks spor på dele af E45. I tilknytning hertil ligger **Århusvej** som den mest trafikerede kommunale vej i Favrskov Kommune.

Reservationen til en letbane langs Århusvej planlægges fjernet i kommuneplanen, men der skal fortsat sikres arealer langs Århusvej til kollektiv trafikbetjening og knudepunkter. Ved motorvejskrydset Aarhus Nord fastholdes den nuværende reservation til et **Parkér og Rejs-anlæg**.

Cykelsti langs med vejen mellem Hammel og Sall.

Byrådet planlægger for en delvis udvidelse fra to til fire spor af Århusvej mellem E45 og Trigevej i Søften. En udvidelse af Århusvej skal ses i sammenhæng med byudviklingen i Søften og Hinnerup, og på sigt skal det vurderes, om udvidelsen skal gennemføres hele vejen til Hinnerup.

Byrådet ønsker en **udvidelse af E45** fra fire til seks spor hele vejen fra Aarhus til Randers realiseret snarest mulig. På sigt ønskes, at der etableres et tilslutningsanlæg til E45 nord for Søften Erhverv ved Trigevej. Dette tilslutningsanlæg vil kunne aflaste Århusvej samt tilslutningsanlægget ved Aarhus Nord i servicering af Søften erhvervsområde og de store byudviklingsområder øst for E45 i Aarhus Kommune.

I forbindelse med de statslige planer om en ny **Rute 26** mellem Mundelstrup og Søbyvad vil Favrskov Kommune bidrage til, at det omkringliggende vejnet udformes og tilpasses det ny vej anlæg i forhold til de omkringliggende byer og områder.

På kortene ses henholdsvis den nye Rute 26 og vejreservationerne nord for Søften.

Byrådet ser et stort behov for realisering af en nye Rute 26 snarest.

Vejreservationerne nord for Søften skal ses i et længere tidsperspektiv og i sammenhæng med byudvikling af Søften nord og et nyt tilslutningsanlæg til E45 ved Trigevej.

Sikker trafik

Favrskov Kommune arbejder løbende med projekter, der skal øge trafiksikkerheden i kommunen. Trafiksikkerheden og oplevelsen af denne er vigtige parametre ved den enkelte borgers valg af transportmiddel. Opleves skoleveje som sikre, er der større sandsynlighed for at børnene ikke bliver transporteret i bil. Forbedringer af faciliteter for den lette trafik har positive sidegevinster for såvel trængsel, miljøbelastning og folkesundhed.

Det kommunale vejnet skal derfor tilpasses med henblik på at sikre en optimal udnyttelse af potentialerne i en ny Rute 26.

Favrskov Kommune arbejder løbende på at afhjælpe trængslen; bl.a. ved etablering af nye veje eller ved ændring på de eksisterende veje. I kommuneplanen er der en række vejreservationer ved Hadsten, Houbjerg og Vissing. Disse vejreservationer revurderes, efterhånden som byerne og vejnettet udvikler sig.

Byrådet ønsker løbende at prioritere trafiksikkerhedsprojekter. Det kan fx være projekter, som er opstået efter borgerhenvendelser eller ud fra politiets registrerede færdselsuheld. Projekter, der kan fremme trafiksikkerheden for børn og unge samt projekter, der kan mindske antallet af alvorlige uheld, prioriteres højest.

Natur og vand

6

7

11

13

15

Byrådet vil:

- fremme borgernes adgang og kendskab til skov og natur gennem bynatur, et netværk af stier, grønne kiler og formidling
- arbejde for, at de samlede skovarealer øges bl.a. igennem samarbejde med vandværker, private lodsejere, foreninger samt Naturstyrelsen
- arbejde for at gendanne tidligere vådområder i samarbejde med lodsejere
- styrke naturgrundlaget via gennemførelse af indsatser afledt af "Biodiversitetsplan – Vild med Favrskov"
- arbejde for at øge biodiversiteten på kommunale anlæg og arealer samt i planer og projekter, hvor dette er muligt og foreneligt med de primære anvendelsesformål.

Natur og vand – en kvalitet for byer og mennesker

Adgang og nærhed til natur og grønne områder understøtter det gode liv.

Natur og grønne områder kan være mindre rekreative arealer med mulighed for leg og naturformidling i hverdagen. Her ønsker Byrådet, at der fortsat bliver arbejdet aktivt med grønne kiler, biodiversitet i byerne og gode stiforbindelser. Det skal ske i planlægningen af nye byområder og byomdannelse, ved forskellige biodiversitetsprojekter og ved naturvenlig pleje af de kommunale arealer.

Byrådet ønsker at bidrage til udvidelse af det samlede netværk af natur, så dyr og planter har mulighed for at formere og sprede sig uhindret. Dette sker fx ved genopretning af vådområder og ved større skovrejsningsprojekter. Generelt og i forbindelse med genopretning af vådområder og rejsning af skov skal det overvejes, hvordan der samtidig kan skabes bedre rekreative muligheder fx ved et netværk af stier og steder til ophold.

Ny bro i Lilleåparken etableret i forbindelse med klimasikring af Hadsten midtby.

Øget biodiversitet

Med vedtagelsen i 2020 af "Biodiversitetsplan – Vild med Favrskov" igangsatte Byrådet en proces for at skabe en højere biodiversitet i Favrskov Kommune. Byrådet har særlig fokus på de hjemmehørende arter og ønsker et tæt samarbejde med alle grundejere i kommunen, så vi i fællesskab kan standse tilbagegangen i biodiversiteten. Arbejdet sker igennem handleplaner, der bliver udarbejdet hvert andet år.

Multifunktionel skovrejsning

Et af Byrådets klimamål er, at der plantes mere skov. Plantning af skov kan have mange gode effekter alt efter formålet. Mere skov kan for eksempel:

- reducere mængden af drivhusgasser ved at binde CO₂
- være med til at beskytte grundvandet bl.a. mod nitrat- og sprøjtemidler
- skabe rekreative områder, som vil være særligt attraktivt, hvis de ligger bynært
- være med til at øge biodiversiteten, bl.a. ved at binde grønne områder sammen og derved være spredningskorridor for planter og dyr.

Byrådet ønsker at indgå i samarbejder med lokale lodsejere, Naturstyrelsen og vandværker i de områder, hvor plantning af skov kan imødekomme flere af de ovenstående parametre. På nuværende tidspunkt arbejdes der bl.a. på at udvide **Himmerigskoven** mellem Hinnerup og Grundfør samt **skovrejsning mellem Hadbjerg og Hadsten**.

Placering af nye skovarealer kræver en helhedsplanlægning. Det skyldes, at når først der er plantet skov, så er skovarealet fredet og med en beskyttelseszone på 300 m omkring skovarealet. Plantning af skov kan derved få en varig indflydelse på den fremtidige udvikling i området.

Flere initiativer fra "Handleplan 2020-2021" er realiseret, og i juni 2022 blev en ny handleplan vedtaget. Eksempler på handlinger er særlig fokus på pleje af toplokaliteter og lokaliteter med mange favrskovarter, ændret pleje af udvalgte offentlige områder, udlevering af havepakker til haveejere samt informationspjece og kampagne til virksomheder.

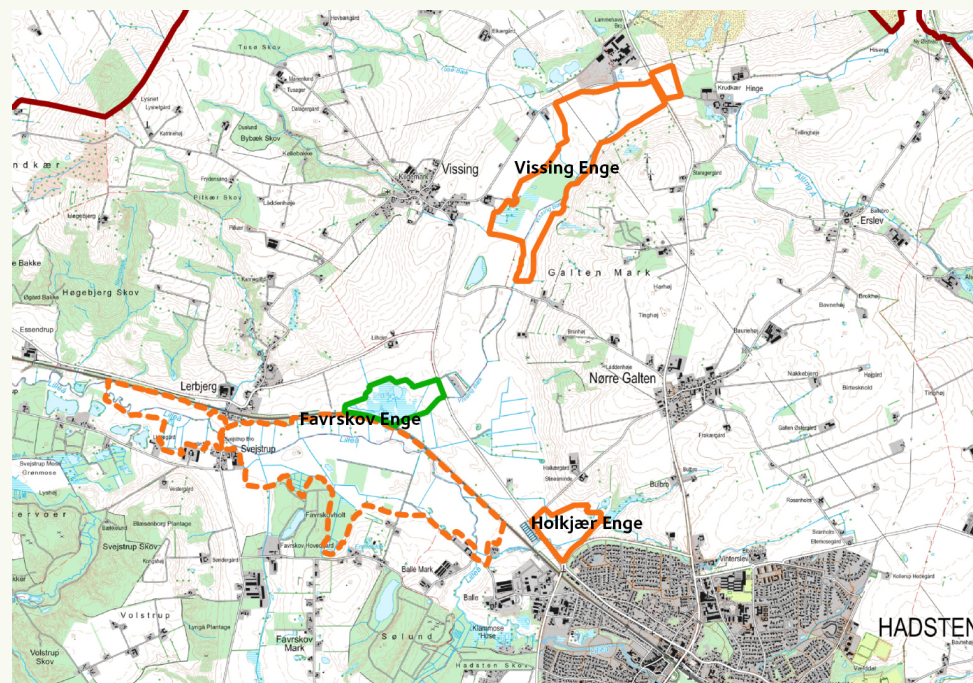

Gennemført skovrejsning i Himmerigskoven.

Genopretning af vådområder

Favrskov Kommune har i en årrække arbejdet for genetablering af flere vådområder i bl.a. Favrskov Enge. Formålet med at genetablere vådområder er dels at tilbageholde kvælstof fra at løbe ud i fjord og hav, dels at klimasikre områder mod oversvømmelse ved at tilbageholde vandet i vådområderne samt at skabe bedre forhold for dyre- og planteliv både på land og i vand.

Arbejdet omkring genetablering af **Favrskov Enge** er opdelt i tre etaper. Der er indgået frivillige lodsejeraftaler for to af de tre områder – Vissing Enge og Holkjær Enge som er markeret på kortet med orange. Indenfor det stiplede orange område arbejdes der fortsat på at få aftalerne på plads for fremtidens Favrskov Enge. En mindre del af Favrskov Enge, markeret med grøn er eksisterende vådområde. For Vissing Enge og Holkjær Enge, som ligger bynært, arbejder Favrskov Kommune ligeledes for etablering af rekreative tiltag såsom stianlæg.

Kortet viser fremtidens Vissing og Holkjær Enge (orange) samt det mulige område for fremtidens Favrskov Enge (stiplet orange). Det grønt afgrænsede område er eksisterende vådområde.

Servicefaciliteter

6

7

11

13

15

Byrådet vil:

- reservere arealer til de nødvendige nye offentlige servicetilbud (fx til børn, ældre og fritid) i forbindelse med større nye boligområder
- sikre fysiske udvidelsesmuligheder af eksisterende offentlige servicetilbud
- prioritere nybyggeri og udbygning af offentlige institutioner i de byer, hvor behovet er og vedbliver med at være størst
- sikre balance mellem byernes væksttempo og udviklingen i den kommunale service
- arbejde for, at offentlige servicefunktioner lokaliseres, så de bidrager til variation og liv i byerne.

Tilgængelige og attraktive servicefunktioner

Adgangen til offentlige og private servicefunktioner, såsom skoler, ældrecentre, lægehuse, idrætsanlæg mm. er vigtige brikker i et godt liv.

For den ældre generation er lokale ældreboliger og plejecentre med til at sikre, at de kan blive boende i kendte nærområder.

For familien er det vigtigt, at børnene har gode fysiske rammer, så de kan trives og udvikles. Gode pasningstilbud er afgørende for familier, mens udbuddet af ungdomsuddannelser kan sikre mulighederne for, at de unge kan blive i nærområdet.

Tilgængeligheden af gode fritidstilbud er med til at fremme det gode liv.

Fremtidens affaldshåndtering - Genbrugsplads

Den bæredygtige udvikling fordrer sortering af vores affald i flere og flere fraktioner. Det kræver plads, og derfor er genbrugspladsen i Hammel blevet udvidet og der arbejdes på en modernisering af pladsen i Hvorslev.

I Hinnerup og Hadsten er der pladsudfordringer, og mulighederne for at udvide de eksisterende genbrugspladser er begrænsede. En stor samlet genbrugsplads vil være den mest fremtidssikre og økonomisk fordelagtige løsning. Byrådet har på den baggrund besluttet, at de to genbrugspladser i Hinnerup og Hadsten skal erstattes af en stor ny moderne genbrugsplads. På nuværende tidspunkt undersøges et område nord for Haldum som mulig lokation for den nye plads.

Mulig placering for en ny moderne genbrugsplads nord for Haldum.

Dagpasningstilbud til børn i hele kommunen

Favrskov Kommunes dagpasningstilbud består af børnehaver, vuggestuer, integrerede institutioner og dagplejere. Byrådet vil arbejde for, at der i videst mulig udstrækning er tilstrækkelig med dagpasningskapacitet i alle større byer og byområder.

Favrskov Kommunes bysamfund oplever udsving i antallet af børn i de forskellige aldre. Dette gør det svært altid at kunne tilbyde dagpasningstilbud til alle børn i nærhed af deres bolig, og det stiller store krav til planlægning af og fleksibilitet i de fysiske rammer. Byudviklingens hastighed og nedgangen i antallet af dagplejere har også stor indflydelse på behovet for antallet af institutionspladser.

Byrådet vil undersøge, om **Børnehaven Ellemose i Hadsten** har behov for at blive udvidet, og hvordan det eventuelt kan lade sig gøre ift. p-pladser og de omkringliggende bygninger.

I **Søften** forventes behov for etablering af flere pladser til pasning af børn. Byrådet vil undersøge om området omkring den gamle præstebolig kan omdannes til et dagpasningstilbud. Ejendommen ligger centralt i Søften mellem Præstemarksskolen og Børnehaven Engen. Det vil være muligt at omlægge og udbygge de eksisterende stiforbindelser i området og eventuelt etablere sti mellem den gamle præstebolig og skolen.

I de senere år er der i Hinnerup arbejdet for at udvide dagpasningstilbuddene bl.a. med en foreløbig etablering af en bygning på Spejdercentret **Moselund**. I de kommende år vil Byrådet i samarbejde med spejdercentret arbejde for at permanentgøre denne løsning og udvide med flere bygninger i området.

I både Hinnerup Nord og Søften Nord arbejdes der desuden med **strukturplaner** for en større byudvikling. Med så store byudviklingsområder kan der på sigt opstå et behov for etablering af dagpasningstilbud til børn, nye skoletilbud eller andre offentlige tilbud. Derfor skal det være muligt at etablere nye offentlige institutioner i de to områder.

Attraktive skoler og specialundervisning

Byrådet ønsker at undersøge, hvordan kommunens egen kapacitet indenfor vidtgående **specialundervisning** kan opbygges. I den forbindelse kan der være behov for etablering af en egentlig specialskole – i første omgang som tilbygning til en eksisterende skole, men på sigt kan det være hensigtsmæssigt at etablere en selvstændig skole.

Behovet for udvidelse af eksisterende skoler følges løbende, da der er store udgifter forbundet med udbygninger og ombygninger. Behovet for udbygning eller etablering af en ny skole kan til en vis grad styres i forhold til, hvor hurtig byudviklingen sker indenfor et skoledistrikt og hvor mange specialklasser, der findes på skolen. Samtidig kræver det typisk en vis byudvikling at fastholde det nuværende børnetal i skolerne.

Korsholm Skole og Børneunivers i Foldby-Norring er under pres. Foldby-Norring har oplevet en stigende tilflytning og dette ses på børnetallet i området. Byrådet arbejder på at finde nye arealer til placering af en ny skole og daginstitution i byen.

I Hinnerup Nord og Søften Nord arbejdes der med strukturplaner for byudvikling. Byrådet vil undersøge, hvordan udviklingen af områderne kan ske i et tempo, så børnetallet ikke eksploderer. Selvom dette arbejde foregår, oplever **Haldum-Hinnerup Skolen** allerede nu øget børnetal, og Favrskov Kommune forventer, at **Præstemarksskolen i Søften** vil opleve et øget børnetal indenfor de næste 5-10 år, som vil udfordre de fysiske rammer. Byrådet undersøger, om der er mulighed for udbygning af skolerne eller om det øgede børnetal kan løses på anden vis.

I **Ginneruplund i Hadsten syd** er der reserveret et areal til en ny skole. Østervangskolen forventes at have tilstrækkelig kapacitet i en del år endnu. På grund af den store boligudbygning i området og manglende mulighed for udbygning af Østervangskolen, vil det på sigt være aktuelt med en flytning af skolen. Ved etablering af en skole i Ginneruplund skal det undersøges nærmere, om den nuværende skoleejendom og bygningsmasse kan omdannes til et boligområde.

Tilstrækkelig med plejeboliger og støtte i hjemmet

Den generelle befolkningsudvikling går mod en større andel af ældre i samfundet, og at vi generelt lever længere. Samtidig opleves en mangel på personale i sundhedssektoren. Dette stiller store krav til planlægningen af ældre- og plejeboliger samt støtte i eget hjem.

Et vigtigt element i ældreplejen er at yde støtte i den ældres egen bolig. Ofte har den ældre et ønske om at forblive længst muligt i eget hjem, hvilket er muligt med den rette støtte.

Hjemmesygeplejerskerne har base flere steder i kommunen. I Hammel ønsker Byrådet at undersøge, hvor hjemmesygeplejerskerne i fremtiden kan holde til, da den nuværende placering ved det tidligere plejecenter Skaghøj er midlertidig.

I **Hadsten** er det vurderet, at der er behov for flere plejeboliger. Derfor er der igangsat et arbejde med etablering af et nyt plejecenter og nye ældreboliger ved siden af Aktivitetstilbuddet Elbæk Allé i Hadsten nordøst.

Klimakommune og verdensmål

6

7

11

13

15

Klimakommune

I 2022 blev Favrskov Kommune udpeget som Klimakommune efter vedtagelsen af Klimaplan 2050. Med klimaplanen fastlagde Byrådet følgende overordnede målsætninger:

- Favrskov Kommune som geografisk område skal reducere CO₂-udledningen med 70 % i 2030 (i forhold til 1990-niveau)
- Favrskov Kommune som geografisk område skal være CO₂-neutralt i 2050
- Favrskov Kommune skal være en modstandsdygtig kommune, der er robust overfor klimaforandringer.

For at opnå ovenstående målsætninger blev der fastlagt en række delmål. Kommuneplanlægning har en væsentlig rolle hen mod opfyldelse af flere af de enkelte delmål.

Kommuneplanlægning er Byrådets prioritering af arealernes anvendelse. Det er i kommuneplanen, at fx områder til vedvarende energianlæg, vådområder og skovrejsning skal udpeges. Det kan være igennem konkrete arealudpegninger eller ved retningslinjer for prioritering i de forskellige områder.

Kommuneplanen fastlægger også en række bestemmelser, for hvordan byerne kan udvikles. Her fastlægges fx krav til størrelsen af opholds- og friarealer, håndtering af fremtidige vandmængder, beplantning samt grundvandsbeskyttelse.

Fem verdensmål

Favrskov Kommune har siden vedtagelsen af den sidste Plan- og bæredygtighedsstrategi arbejdet med særligt fem af de 17 verdensmål, når der planlægges for den fysiske udvikling. De udvalgte verdensmål findes nedenfor.

I Kommuneplan 2021-32 blev det beskrevet, hvordan Byrådets overordnede retning for den fysiske planlægning understøtter et eller flere af de fem verdensmål.

Det er ligeledes indført at alle dagsordener i Favrskov Kommune, hvor der indgår en beslutning om en fysisk udvikling eller planlægning, bliver vurderet ift. hvordan beslutningen understøtter et eller flere af de fem verdensmål.

1. Bolig og byudvikling	2. Erhverv og handel	3. Bæredygtig forsyning	4. Miljøvenlig mobilitet	5. Natur og vand	6. Servicefunktioner
	  	 		 	

6. Rent vand og sanitet

Med Byrådets vedtagelse af Favrskov Kommunes Vandforsyningsplan 2020-30 og Indsatsplan Favrskov har Byrådet fastlagt principperne for fremtidig drikkevandsbeskyttelse. I den kommende tid arbejder Favrskov Kommune i samarbejde med vandværkerne om udarbejdelse af handleplaner for beskyttelse af de enkelte vandværkers forsyningsområde.

Byrådet har med etablering af en skovrejsningspulje skabt mulighederne for at rejse mere skov, som kan understøtte beskyttelsen af grundvandet. Skovrejsning skal ske i samarbejde med lodsejere, vandværker og Naturstyrelsen.

Byrådets fokus på at skabe synergier i den fremtidige arealanvendelse er medvirkende til at sætte fokus på beskyttelse og dannelse af drikkevand.

7. Bæredygtig energi

Med vedtagelse af Klimaplan 2050 og denne Plan- og bæredygtighedsstrategi har Byrådet valgt at sætte endnu mere fokus på den bæredygtig energiforsyning. Det sker bl.a. ved, at Byrådet planlægger for etablering af flere vedvarende energianlæg såsom solcelle- og vindmølleanlæg.

Byrådet arbejder ligeledes for udbredelsen af en effektiv fjernvarmeforsyning baseret på CO₂-neutrale brændsler.

11. Bæredygtige byer og lokalsamfund

Byrådet ønsker fortsat, at planlægningen skal arbejde for et mere varieret boligudbud. Derfor planlægger byrådet for boliger til alle aldre og familietyper de rette steder. Dvs. større variation i boligtyper og boligstørrelser.

Det tidligere nedsatte § 17 stk. 4 udvalg vedrørende kollektiv trafik og miljørigtig transport satte fokus på bæredygtige transportformer. Med strategien for ladebandere og fokus på at etablere flere cykelstier fortsætter byrådet arbejdet med at skabe mulighederne for en mere bæredygtig mobilitet for alle.

Ved ny byudvikling stilles der krav i kommuneplanen om opholds- og friarealer. Sammen med indsatserne i handleplaner til Favrskov Kommunes Biodiversitetsplan er dette medvirkende til at skabe mere natur i byerne og en højere kvalitet af de grønne opholdsarealer.

I den tidligere kommuneplanlægning har der været en særlig opmærksomhed på håndtering af de øgede vandmængder og med Byrådets vedtagelse af en ny klimatilpasningsplan vil et opdateret datagrundlag være med til at kvalificere det videre arbejde.

13. Klimaindsats

Med vedtagelsen af [Klimaplan 2050](#) og en ny klimatilpasningsplan har Byrådet kvalificeret kommunens arbejde med at skabe robuste byer. Der har særligt været opmærksomhed på, hvordan byerne kan modstå potentielle oversvømmelser i fremtiden. I fremtiden skal udfordringerne ved længerevarende tørke og varme også undersøges nærmere.

Byrådet har i en årrække arbejdet for genetablering af vådområder, som bl.a. kan være med til at mindske fremtidens oversvømmelser.

15. Livet på land

Med Byrådets vedtagelse af [Biodiversitetsplanen](#) og de afledte handleplaner arbejder Favrskov aktivt med at sikre en rig natur med mange levesteder for dyr og planter. Det skal medvirke til at standse tabet af dyre- samt plantearter og vende nedgang til fremgang. Arbejdet skal ske i samarbejde med borgere og virksomheder.

Byrådets fokus på at skabe synergier i den fremtidige arealanvendelse kan være medvirkende til at sætte fokus på øget biodiversitet: I og nær byerne, ved etablering af ny skov og vådområder samt ved nye større anlægsprojekter i det åbne land.

Favrskov – et godt sted at leve i en foranderlig verden
Plan- og bæredygtighedsstrategi 2040

Bilag: Plan- og projektredøgørelse 2022

Udgivet af:

Favrskov Kommune
Skovvej 20
8382 Hinnerup

89 64 10 10
favrskov.dk
favrskov@favrskov.dk

Godkendt af Favrskov Byråd som:

Forslag: 31. oktober 2023

Endelig: 19. marts 2024

Forslaget var i offentlig høring i perioden 2. november 2023 – 3. januar 2024

Tekst og layout:

Favrskov Kommune

Fotos og illustrationer

Favrskov Kommune

Kapitelbilleder:

1. Boliger og byudvikling: Bjerggårdsvej og Haarbakken i Hinnerup
2. Erhverv og handel: Søften erhverv
3. Bæredygtig forsyning: Solcelleanlæg og vindmøller ved Voldby
4. Miljøvenlig mobilitet: Shunt ved Søften og E45
5. Natur og vand: Gudenåen ved højvande med fisker stående på stien
6. Servicefaciliteter: Mand og plejer på en rickshawcykel

**Favrskov
Kommune**